



Aan: leden van de Tweede Kamer

Datum: 16 december 2021

Betreft: Reactie op coalitieakkoord vanuit organisaties die werken met ongedocumenteerden in de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)

Geacht Tweede Kamerlid,

Wij hebben met interesse kennisgenomen van het coalitieakkoord dat gisteren is gepresenteerd. We zijn erg verbaasd over de tekst met betrekking tot de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). De LVV bestaat sinds 2019 en is gericht op het zoeken naar bestendige oplossingen voor ongedocumenteerden in Nederland. De LVV wordt uitgevoerd in vijf steden.

De ondertekenende organisaties werken al sinds de start binnen de LVV en zijn naar onze mening onmisbaar bij de uitvoering ervan.

We maken ons zorgen over een aantal zaken die we hierbij onder uw aandacht brengen en waarvan we hopen dat u ze vandaag in het debat aan de orde zult stellen:

1. Allereerst de nadruk op het belang van terugkeer. We denken dat dit totaal niet strookt met de realiteit en de oorspronkelijke opzet van de LVV, waarbij de opties van legaal verblijf, doormigratie of terugkeer naar het land van herkomst gelijk aan elkaar staan. We vinden dat het juridisch perspectief grondig onderzocht moet zijn, dit komt terugkeer ook ten goede. Als de LVV alleen maar gericht zal zijn op terugkeer dan zal niemand zich hiervoor aanmelden. Hierdoor worden de problemen en de uitzichtloosheid van mensen die vaak al jaren in de marge leven niet opgelost en voor de gemeenten en de rijksoverheid evenmin. Ook in het belang van zorg en openbare orde stellen we daarom dat het van belang is om alle perspectieven gelijkwaardig te behandelen.
2. We denken dat het belangrijk is dat er een landelijk dekkend netwerk van opvang en begeleiding komt, in lijn met de afspraken die in de LVV-pilots zijn gemaakt. Momenteel zijn er te veel gebieden waar geen begeleiding voor ongedocumenteerden beschikbaar is, zoals Zeeland, Friesland, Overijssel en de polders. In afwachting van de landelijke dekking lijkt het ons belangrijk om de bestaande lokale opvang voort te zetten.
3. Met betrekking tot de ongewenstverklaring of het inreisverbod willen we graag opmerken dat een ongewenstverklaring in veel gevallen een oplossing alleen maar in de weg zit. Bijvoorbeeld bij verwarde mensen die overlastgevend gedrag vertonen. Eventuele strafdetentie vertraagt het vertrek onnodig. We zien juist dat opvang en behandeling kunnen leiden tot een duurzame oplossing. Het is een aantasting van mensenrechten, bedreigt de meest kwetsbare groepen, werkt uitbuiting in de hand, vergroot de afstand tot de hulpverlening, is slecht voor de veiligheid en openbare orde en vergroot de spanningen tussen groepen in de samenleving.

4. De discretionaire bevoegdheid is per 1 mei 2019 afgeschaft. Dit heeft verstrekkende gevolgen; waar voorheen gemiddeld 100 keer per jaar een vergunning werd verleend is dat in 2020 slechts vier keer gebeurd, en in 2021 nog helemaal niet toegekend. Uit de praktijk blijkt dat het noodzakelijk zal blijven om in bepaalde zaken uitzonderingen te maken. Wij pleiten ervoor dat de Staatssecretaris, op advies van een onafhankelijke partij (bij voorkeur een onafhankelijke commissie), de bevoegdheid krijgt om uitzonderingen te maken. Dit schept de mogelijkheid om voor schrijnende gevallen waarin de wet niet voorziet, toch tot een oplossing te komen. We denken dat het goed is om tijdens het debat te vragen of de hardheidsclausule die genoemd wordt onder hoofdstuk 1 (democratische rechtsorde) hiervoor aanknopingspunten biedt.

5. Op het gebied van staatloosheid onderschrijven wij het belang van een voortvarende behandeling van de wetsvoorstellen vaststellingsprocedure staatloosheid (Kamerstukken 35687) en het wetsvoorstel Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap en de Paspoortwet (Kamerstukken 35688). Hierbij is het van belang dat er een route naar verblijfsrecht wordt gefaciliteerd voor staatlozen in limbo en dat in Nederland geboren staatloze kinderen zonder rechtmatig verblijf kunnen opteren tot het Nederlanderschap zonder aanvullende en discriminerende voorwaarden.

Mocht u behoefte hebben aan meer informatie, dan horen wij dit uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

Anne van Schaik, ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, Amsterdam

Rana van den Burg, Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU), Utrecht

Anoehska Gehring, Vluchteling in de Knel (ViDK), Eindhoven

Maarten Goezinnen, Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt (ROS), Rotterdam

John van Tilborg, Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers (INLIA), Groningen

Rian Ederveen, Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS), Landelijk